

Students of all undergraduate general degree programs should have acquired the following abilities/ values at the time of graduation:

|                                     |                                                                                                                   |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Programme : B.A. (Bachelor of Arts) |                                                                                                                   |
| Knowledge outcome                   |                                                                                                                   |
| PO1:                                | मराठी विषयाची पदवी घेऊन विद्यार्थी त्याचे व्यावहारिक उपयोजन करू लागला.                                            |
| PO2:                                | विद्यार्थ्यास प्रकाशन व्यवसायामध्ये काम करण्यास संधी निर्माण झाली.                                                |
| PO3:                                | व्यावसायिक कार्यक्रमांचे निवेदन, सूत्रसंचालन, वक्तृत्व करण्यास सक्षम बनला.                                        |
| PO4:                                | प्रिंट आणि इलेक्ट्रॉनिक मिडिया मध्ये काम करू लागला. पत्रकार, निवेदक, संपादक, मुद्रित शोधक, जनसंपर्क अधिकारी आदीं. |
| Skills Outcomes                     |                                                                                                                   |
| PO1:                                | मराठी साहित्याचा इतिहास समजावून घेऊन भाषेचे व्याकरण, स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचा परिचय झाला.                     |
| PO2:                                | प्रतिभा शक्ती असणारा विद्यार्थी सकस साहित्याच्या वाचनातून परिपूर्ण बनला.                                          |
| PO3:                                | भाषिक संशोधनासाठीची पूर्व तयारी पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमातून झाली.                                          |
| PO4:                                | अध्यापन क्षेत्रात जाण्यासाठी रुची निर्माण झाली.                                                                   |

### Programme Specific Outcomes

After successfully completing B.A. Marathi Programme students will be able to:

|                                     |                                                                                                                   |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Programme : B.A. (Bachelor of Arts) |                                                                                                                   |
| PSO1:                               | मराठी विषयाची पदवी घेऊन विद्यार्थी त्याचे व्यावहारिक उपयोजन करू लागला.                                            |
| PSO2:                               | विद्यार्थ्यास प्रकाशन व्यवसायामध्ये काम करण्यास संधी निर्माण झाली.                                                |
| PSO3:                               | व्यावसायिक कार्यक्रमांचे निवेदन, सूत्रसंचालन, वक्तृत्व करण्यास सक्षम बनला.                                        |
| PSO4:                               | प्रिंट आणि इलेक्ट्रॉनिक मिडिया मध्ये काम करू लागला. पत्रकार, निवेदक, संपादक, मुद्रित शोधक, जनसंपर्क अधिकारी आदीं. |
| PSO5:                               | मराठी साहित्याचा इतिहास समजावून घेऊन भाषेचे व्याकरण, स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचा परिचय झाला.                     |
| PSO6:                               | प्रतिभा शक्ती असणारा विद्यार्थी सकस साहित्याच्या वाचनातून परिपूर्ण बनला.                                          |
| PSO7:                               | भाषिक संशोधनासाठीची पूर्व तयारी पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमातून झाली.                                          |
| PSO8:                               | अध्यापन क्षेत्रात जाण्यासाठी रुची निर्माण झाली.                                                                   |

### Course Outcomes

|                                                                                                                                                                           |                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Semester- I</b>                                                                                                                                                        |                                                                              |
| F.Y.B.A. (First Semester) Marathi -                                                                                                                                       |                                                                              |
| Course 11021 A: सामान्य स्तर अभ्यासपत्रिका क्र.०१ 'समकालीन मराठी कथा – डॉ. शिरीष लांडगे, डॉ. दिलीप पवार, डॉ. संदीप सांगळे (General -1)                                    |                                                                              |
| The student who successfully completes this course students will be able to:                                                                                              |                                                                              |
| CO1:                                                                                                                                                                      | साहित्यासंबंधी विद्यार्थ्यांच्या मनामध्ये रुची निर्माण करणे.                 |
| CO2:                                                                                                                                                                      | विद्यार्थ्यांच्या वाङ्मयीन अभिरुचीचा विकास करणे.                             |
| CO3:                                                                                                                                                                      | आस्वाद घेण्याची डोळस क्षमता विकसित करणे.                                     |
| CO4:                                                                                                                                                                      | साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक समज विकसित करणे.                                 |
| CO5:                                                                                                                                                                      | मराठी साहित्यातील भिन्न भिन्न प्रवाह आणि प्रकार ओळख करून देणे.               |
| CO6:                                                                                                                                                                      | व्यक्तिमत्त्व विकासात भाषेचे स्थान स्पष्ट करणे.                              |
| CO7:                                                                                                                                                                      | जागतिकीकरणात विविध क्षेत्रांना सामोरे जाण्यासाठी भाषिक क्षमता विकसित करणे.   |
| F.Y.B.A. (Second Semester) Marathi                                                                                                                                        |                                                                              |
| Course 11022A: एकांकिका मराठी साहित्य. एकांकिका आणि भाषिक कौशल्ये विकास, विठ्ठल तो आला आला – पु. ल. देशपांडे, हंडा भर चांदण्या – दत्ता पाटील (General -2)- - Semester- II |                                                                              |
| The student who successfully completes this course students will be able to:                                                                                              |                                                                              |
| CO1:                                                                                                                                                                      | एकांकिका या साहित्य प्रकारची ओळख करून देणे.                                  |
| CO2:                                                                                                                                                                      | एकांकिका या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप , घटक आणि प्रकार यांची ओळख करून देणे.    |
| CO3:                                                                                                                                                                      | मराठी साहित्यातील निवडक एकांकिकाचे अध्ययन करणे.                              |
| CO4:                                                                                                                                                                      | भाषिक कौशल्ये विकास करणे.                                                    |
| <b>S.Y.B.A. (Second Year) Marathi- सेमिस्टर -III G2</b>                                                                                                                   |                                                                              |
| <b>Course 23023: भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार :कांदबरी</b>                                                                                            |                                                                              |
| CO1:                                                                                                                                                                      | कांदबरी या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप . घटक , प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे.     |
| CO2:                                                                                                                                                                      | नेमेलेल्या कांदबरी चे आकलन आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.                         |
| CO3:                                                                                                                                                                      | भाषिक कौशल्यविकास करणे.                                                      |
| <b>सेमिस्टर -II भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार: ललितगद्य</b>                                                                                            |                                                                              |
| CO1:                                                                                                                                                                      | ललितगद्य गद्य , या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप ,घटक प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे |
| CO2:                                                                                                                                                                      | नेमेलेल्या अभ्यास पुस्तकातील ललित गद्यचे आकलन आणि विश्लेषण करणे.             |
|                                                                                                                                                                           |                                                                              |

|                                                                                                                                       |                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Course 23021:- आधुनिक मराठी साहित्य : प्रकाशवाटा -डॉ .</b>                                                                         |                                                                                                  |
| <b>प्रकाश आमटे (Special ) सेमिस्टर -III S1</b>                                                                                        |                                                                                                  |
| CO1:                                                                                                                                  | मराठी साहित्यप्रकारांच्या तात्विक घटकांचे ज्ञान करून देणे.                                       |
| CO2:                                                                                                                                  | वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात साहित्यकृतींचा संस्कार घडविणे.                             |
| CO3:                                                                                                                                  | साहित्याविषयी अभिरुची निर्माण करणे.                                                              |
| CO4:                                                                                                                                  | साहित्यकृतीचे आकलन, आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे.                           |
| CO5:                                                                                                                                  | साहित्यकृतीचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित करणे.                                |
| CO6:                                                                                                                                  | आत्मचरित्र या साहित्य प्रकारचे स्वरूप ,संकल्पना समजावून घेणे.                                    |
| CO:7                                                                                                                                  | आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे प्रेरणा आणि वाटचाल यांची ओळख करून देणे .                          |
| CO:8                                                                                                                                  | ललित गद्य तील अन्य साहित्यप्रकाराच्या तुलनेत आत्मचरित्र्य चे वेगळेपण समजावून घेणे .              |
| CO:9                                                                                                                                  | नेमलेल्या या आत्मचरित्राचे आकलन ,आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.                                       |
| <b>सेमिस्टर -IV मध्ययुगीन मराठी साहित्य: निवडक मध्ययुगीन गद्य ,पद्य संपादक - डॉ. शिरीष लांडगे ,डॉ.प्रभाकर देसाई ,डॉ.प्रकाश शेवाळे</b> |                                                                                                  |
| CO:1                                                                                                                                  | मध्ययुगीन गद्य - पद्य साहित्य प्रकारांची ओळख करून घेणे .                                         |
| CO:2                                                                                                                                  | नेमलेल्या अभ्यास पुस्तकातील मध्ये युगीन गद्य पद्य आकलन ,आस्वाद आणि विश्लेषण करणे                 |
| <b>Course -23022 सेमिस्टर- I साहित्यविचार S2</b>                                                                                      |                                                                                                  |
| <b>सेमिस्टर -III</b>                                                                                                                  |                                                                                                  |
| CO:1                                                                                                                                  | भारतीय आणि पाश्चत्य साहित्यातील आधारे साहित्याची संकल्पना ,स्वरूप आणि प्रयोजन विचार समजून घेणे . |
| CO:2                                                                                                                                  | साहित्याची निर्मितीप्रक्रीया समजावून घेणे.                                                       |
| CO:3                                                                                                                                  | साहित्याची भाषा आणि शैली विषयक विचार समजावून घेणे .                                              |
| <b>सेमिस्टर- IV साहित्य समीक्षा S2</b>                                                                                                |                                                                                                  |
| CO:1                                                                                                                                  | साहित्य समीक्षेची संकल्पना ,स्वरूप यांचा परिचय करून घेणे .                                       |
| CO:2                                                                                                                                  | साहित्य आणि समीक्षा यांचे परस्पर संबंध समजावून घेणे व अभ्यासणे..                                 |
| CO:3                                                                                                                                  | साहित्य प्रकारानुसार समीक्षेचे स्वरूप समजावून घेणे व अभ्यासणे.                                   |
| CO:4                                                                                                                                  | ग्रंथ परिचय .परीक्षण यातील फरक समजावून घेणे .                                                    |
| <b>T.Y.B.A. (Third Year) Marathi -G3 सेमिस्टर- V &amp; सेमिस्टर-</b>                                                                  |                                                                                                  |

|                                                                                                                                                            |                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course <b>3027:भाषिक कौशल्ये विकास आणि आधुनिक मराठी साहित्य मराठी साहित्यप्रकार : प्रवास वर्णन- तीन मुलांचे चार दिवस )</b>                                 |                                                                                                          |
| CO1:                                                                                                                                                       | मुद्रित माध्यमासाठी लेखन कौशल्ये आत्मसात करणे.                                                           |
| CO2:                                                                                                                                                       | प्रवास वर्णन या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, प्रेरणा .प्रयोजन ,वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल समजून घेणे .            |
| CO3:                                                                                                                                                       | अभ्यासासाठी नेमलेल्या कलाकृतींच्या संदर्भात साहित्य परंपरेचा स्थूल परिचय करून देणे.                      |
| CO4:                                                                                                                                                       | भाषेचे आकलन करण्याची व वापर करण्याची यथायोग्य क्षमता विकसित करणे.                                        |
| CO5:                                                                                                                                                       | विद्यार्थ्यांनी नवीन साहित्यकृतीचे आणि वाचन केलेल्या साहित्यकृतीचे ग्रंथ परीक्षण करणे .                  |
| CO6:                                                                                                                                                       | विविध वाङ्मय प्रकारातील साहित्यकृतीचे परीक्षण कसे करावे ते विद्यार्थ्यांना समजावून सांगणे.               |
| <b>T.Y.B.A. (Third Year) Marathi -G3 सेमिस्टर- VI</b><br><b>भाषिक कौशल्येविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कविता संपादित अभ्यासक्रम : रूप:कवितेचे</b> |                                                                                                          |
| CO1:                                                                                                                                                       | मराठी साहित्य , भाषिक कौशल्ये विकास आणि शासन व्यवहार यांची माहिती घेणे.                                  |
| CO2:                                                                                                                                                       | कविता या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, प्रेरणा .प्रयोजन ,वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल समजून घेणे.                    |
| CO3:                                                                                                                                                       | कविता या साहित्य प्रकारातील विविध आविष्कार व भाषा रूपांची अभ्यासपुस्तकातील कवितांचा आधारे ओळख करून घेणे. |
| <b>S3 -T.Y.B.A. (Third Year) (Special 3) सेमिस्टर- V</b><br><b>मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल इतिहास : प्रारंभ ते इ.स. १६००</b>                           |                                                                                                          |
| CO1:                                                                                                                                                       | बहुविध अंगांनी साहित्याचे स्वरूप आणि प्रयोजने समजावून घेणे .                                             |
| CO2:                                                                                                                                                       | वाङ्मयेतिहास : संकल्पना आणि स्वरूप                                                                       |
| CO3:                                                                                                                                                       | मध्ययुगीन कालखंडाची सामाजिक व सांस्कृतिक वाङ्मयेतिहास                                                    |
| CO4:                                                                                                                                                       | साहित्य आणि समाजाचा सहसंबंध समजून घेणे.                                                                  |
| CO5:                                                                                                                                                       | साहित्य लेखनासाठी विद्यार्थ्यांची प्रतिभा शक्तीला चालना देणे.                                            |
| <b>S3- T.Y.B.A. (Third Year) (Special 3) सेमिस्टर- VI</b><br><b>मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल इतिहास : प्रारंभ ते इ.स. १६००</b>                          |                                                                                                          |
| CO1:                                                                                                                                                       | बहुविध अंगांनी साहित्याचे स्वरूप आणि प्रयोजने समजावून घेणे                                               |
| CO2:                                                                                                                                                       | वाङ्मयेतिहास : संकल्पना आणि स्वरूप                                                                       |
| CO3:                                                                                                                                                       | मध्ययुगीन कालखंडाची सामाजिक व सांस्कृतिक वाङ्मयेतिहास                                                    |
| CO4:                                                                                                                                                       | साहित्य आणि समाजाचा सहसंबंध समजून घेणे.                                                                  |
| CO5:                                                                                                                                                       | साहित्य लेखनासाठी विद्यार्थ्यांची प्रतिभा शक्तीला चालना देणे.                                            |

|                                                                         |                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course 3029: <b>S4 वर्णनात्मक भाषाविज्ञान :</b> (Special 4) सेमिस्टर- V |                                                                                               |
| CO1:                                                                    | भाषाकुलाची संकल्पना जाणून घेऊन मराठी भाषेच्या उत्पत्तीचा अभ्यास करणे.                         |
|                                                                         | भाषा स्वरूप , वैशिष्ट्ये व कार्य                                                              |
|                                                                         | भाषा अभ्यासाच्या आवश्यकता स्पष्ट करणे.                                                        |
|                                                                         | भाषा अभ्यासाच्या शाखा आणि विविध पद्धतीचा परिचय करून देणे .                                    |
|                                                                         | वागिन्द्र्याची रचना कार्य आणि स्वन निर्मिती प्रकीर्ण समजावून सांगणे .                         |
| CO2:                                                                    | मराठी भाषेचा उत्पत्तीकाळ जाणून घेऊन तत्कालीन भाषिक स्थित्यंतराचा आढावा घेणे.                  |
| CO3:                                                                    | १३ व्या व १७ व्या शतकातील मराठी भाषेची स्थिती गती जाणून घेणे.                                 |
| CO4:                                                                    | भाषा म्हणून मराठीच्या वाटचालीचा ऐतिहासिक आढावा घेणे.                                          |
| CO5:                                                                    | भाषेचे स्वरूप व कार्य, भाषेच्या अभ्यासाचे महत्त्व, भाषेच्या अभ्यासाची प्रमुख अंगे जाणून घेणे. |
| CO6:                                                                    | भाषा म्हणजे काय व तिचे मानवी जीवनातील कार्य कोणते ते समजून घेणे.                              |

Students of all undergraduate general degree programs should have acquired the following abilities/ values at the time of graduation:

|                                                       |                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Programme :F.Y. B.Com. Marathi (Bachelor of Commerce) |                                                                                                                  |
| Knowledge outcome                                     |                                                                                                                  |
| PO1:                                                  | अध्यापन क्षेत्रात जाण्यासाठी रुची निर्माण झाली.                                                                  |
| PO2:                                                  | विद्यार्थ्यास प्रकाशन व्यवसायामध्ये काम करण्यास संधी निर्माण झाली.                                               |
| PO3:                                                  | व्यावसायिक कार्यक्रमांचे निवेदन, सूत्रसंचालन, वक्तृत्व करण्यास सक्षम बनला.                                       |
| PO4:                                                  | प्रिंट आणि इलेक्ट्रॉनिक मिडिया मध्ये काम करू लागला. पत्रकार, निवेदक, संपादक, मुद्रित शोधक, जनसंपर्क अधिकारी आदी. |
| Skills Outcomes                                       |                                                                                                                  |
| PO1:                                                  | मराठी साहित्याचा इतिहास समजावून घेऊन भाषेचे व्याकरण, स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचा परिचय झाला.                    |
| PO2:                                                  | प्रतिभा शक्ती असणारा विद्यार्थी सकस साहित्याच्या वाचनातून परिपूर्ण बनला.                                         |
| PO3:                                                  | अध्यापन क्षेत्रात जाण्यासाठी रुची निर्माण झाली.                                                                  |

### Programme Specific Outcomes

After successfully completing B.Com Marathi Programme students will be able to:

|                                            |                                                                                               |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Programme : B.Com . (Bachelor of Commerce) |                                                                                               |
| PSO 1:                                     | मराठी साहित्याचा इतिहास समजावून घेऊन भाषेचे व्याकरण, स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचा परिचय झाला. |

|        |                                                                            |
|--------|----------------------------------------------------------------------------|
| PSO 2: | विद्यार्थ्यास प्रकाशन व्यवसायामध्ये काम करण्यास संधी निर्माण झाली.         |
| PSO 3: | व्यावसायिक कार्यक्रमांचे निवेदन, सूत्रसंचालन, वक्तृत्व करण्यास सक्षम बनला. |
| PSO 4: | भाषिक संशोधनासाठीची पूर्व तयारी पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमातून झाली.   |

### Course Outcomes

|                                                                                        |                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| F.Y.Bco. 127 A (First Semester) Marathi                                                |                                                                                                         |
| Course : सेमिस्टर –I भाषा, साहित्य आणि कौशल्यविकास                                     |                                                                                                         |
| उत्कर्षवाटा संपादक- प्रा. शिरीश लांडगे,<br>प्रा. तुकाराम रोंगटे, प्रा.राजेंद्र सांगळे. |                                                                                                         |
| The student who successfully completes this course students will be able to:           |                                                                                                         |
| CO1:                                                                                   | विविध क्षेत्रातील मराठीचा अभ्यास करण्यासाठी प्रसारमाध्यमाचे स्वरूप व त्यातील भाषण व्यवहार समजावून देणे. |
| CO2:                                                                                   | प्रसार माध्यमातील विविध लेखन प्रकारांचा अभ्यास वा प्रत्यक्ष लेखन अभिरुचीचा विकास करणे.                  |
| CO3:                                                                                   | वाणिज्य शाखा व मराठी भाषा यातील परस्परसंबंधाचे मूल्यमापन करणे                                           |
| CO4:                                                                                   | साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक समज विकसित करणे.                                                            |
| CO5:                                                                                   | मराठी साहित्यातील भिन्न भिन्न प्रवाह आणि प्रकार ओळख करून देणे.                                          |
| F.Y.Bcom. (Second Semester) Marathi                                                    |                                                                                                         |
| Course : सेमिस्टर –II भाषा आणि कौशल्यविकास                                             |                                                                                                         |
| The student who successfully completes this course students will be able to:           |                                                                                                         |
| CO1:                                                                                   | विद्यार्थ्यास शुद्धलेखन विषयक नियमांचा परिचय करून देणे                                                  |
| CO2:                                                                                   | व्यक्तिमत्त्व विकासात भाषेचे स्थान स्पष्ट करणे.                                                         |
| CO3:                                                                                   | विद्यार्थ्यांना पारिभाषिक संज्ञांचा परिचय देणे .                                                        |
| CO4:                                                                                   | जागतिकीकरणात विविध क्षेत्रांना सामोरे जाण्यासाठी भाषिक क्षमता विकसित करणे                               |
| CO5:                                                                                   | भाषिक कौशल्ये विकास करणे.                                                                               |
|                                                                                        |                                                                                                         |

Students of all undergraduate general degree programs should have acquired the following abilities/ values at the time of graduation:

M.A . (Master of Arts)

**Programme Outcomes**

|                                   |                                                                                                                   |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Programme : M.A. (Master of Arts) |                                                                                                                   |
| PO1:                              | मराठी विषयाची पदवी घेऊन विद्यार्थी त्याचे व्यावहारिक उपयोजन करू लागला.                                            |
| PO2:                              | विद्यार्थ्यास प्रकाशन व्यवसायामध्ये काम करण्यास संधी निर्माण झाली.                                                |
| PO3:                              | व्यावसायिक कार्यक्रमांचे निवेदन, सूत्रसंचालन, वक्तृत्व करण्यास सक्षम बनला.                                        |
| PO4:                              | प्रिंट आणि इलेक्ट्रॉनिक मिडिया मध्ये काम करू लागला. पत्रकार, निवेदक, संपादक, मुद्रित शोधक, जनसंपर्क अधिकारी आदीं. |
| PO5:                              | मराठी साहित्याचा इतिहास समजावून घेऊन भाषेचे व्याकरण, स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचा परिचय झाला.                     |
| PO6:                              | प्रतिभा शक्ती असणारा विद्यार्थी सकस साहित्याच्या वाचनातून परिपूर्ण बनला.                                          |
| PO7:                              | भाषिक संशोधनासाठीची पूर्व तयारी पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमातून झाली.                                          |
| PO8:                              | अध्यापन क्षेत्रात जाण्यासाठी रुची निर्माण झाली.                                                                   |
| PO9:                              | विद्यार्थ्यास मराठी भाषा आणि वाङ्मयाचे प्रगत ज्ञान प्राप्त झाले.                                                  |
| PO10:                             | विद्यार्थी वाङ्मयीन प्रवाहांचे नीट आकलन करू लागला.                                                                |

**Programme Specific Outcomes**

|                                   |                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Programme : M.A. (Master of Arts) |                                                                                                                                                      |
| PSO1:                             | वाङ्मयीन प्रश्नांसंबंधी विचार आणि जीवन विषयक जाणीवा प्रगल्भ झाल्या.                                                                                  |
| PSO2:                             | विद्यार्थ्यामध्ये लेखन गुणांना उत्तेजन मिळून सूक्ष्म आणि विश्लेषक अभ्यासाची क्षमता वाढली.                                                            |
| PSO3:                             | विद्यार्थ्यामध्ये समग्र लेखकाचा अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित झाली.                                                                                  |
| PSO4:                             | वाङ्मयीन मूल्यमापनाच्या कसोट्याच्या आधारे विद्यार्थी वाङ्मयीन मूल्यमापन करू लागला.                                                                   |
| PSO5:                             | लेखन, संपादन, भाषांतर, रूपांतर प्रक्रियेविषयी आणि त्या संबंधीच्या समस्यांविषयी समज वाढीस लागली.                                                      |
| PSO6:                             | प्रसारमाध्यमासाठी लेखन कौशल्य आणि सेवेची संधी मिळविण्यासाठी विद्यार्थी तयार झाला.                                                                    |
| PSO7:                             | विद्यार्थ्यांना समीक्षेची संकल्पना समजली.                                                                                                            |
| PSO8:                             | समीक्षेतील मूल्यकल्पना, समीक्षा पद्धती, परंपरा, समीक्षेचा दृष्टीकोन, प्रयोजन, संशोधन पद्धती, प्रकार, परंपरा, वाङ्मयीन संशोधनाची क्षेत्रे माहीत झाली. |
| PSO9:                             | वाङ्मयीन संशोधनासाठी विद्यार्थी परिपूर्ण बनला.                                                                                                       |
| PSO10:                            | विशिष्ट लेखकाच्या व्यक्तिमत्त्वाची जडण-घडण, त्यांच्या साहित्यनिर्मितीची प्रक्रिया समजली.                                                             |

|        |                                                                                                       |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| PSO11: | लोकसाहित्याच्या माध्यमातून विविध कलांचा परिचय होऊन सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक जाणीवा समृद्ध झाल्या. |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Course Outcomes

|                                                                      |                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Programme : (M.A.) First Year part -1</b><br><b>I- Semester</b>   |                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Course 10401:</b><br><b>भाषा व्यावहार आणि भाषिक कौशल्ये भाग १</b> |                                                                                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                 | विविध स्तरावरील भाषिक कौशल्ये व क्षमता विकसित करणे.                                                                                                                                                  |
| CO2:                                                                 | भाषा व्यवहाराचे औपचारिक आणि अनौपचारिक क्षेत्र निहाय स्वरूप समजावून देणे.                                                                                                                             |
| CO3:                                                                 | क्षितिमत्त्व विकासासाठी भाषिक कौशल्ये आत्मसात करणे.                                                                                                                                                  |
| CO4:                                                                 | वाङ्.मयीन व्यवहार व प्रकाशन व्यवसायाचे स्वरूप समजावून देणे.                                                                                                                                          |
| <b>Course 10402: अर्वाचीन मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास (१८१८ ते १९२०)</b> |                                                                                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                 | अर्वाचीन मराठी भाषेचा परिचय करून देणे.                                                                                                                                                               |
| CO2:                                                                 | मराठी भाषेच्या उत्पत्ती विषयीच्या विविध उपपत्ती समजावून घेणे.                                                                                                                                        |
| <b>Course 10403: भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक</b>                        |                                                                                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                 | भाषेचे स्वरूप व कार्ये, भाषेच्या अभ्यासाचे महत्त्व, भाषेच्या अभ्यासाची प्रमुख अंगे जाणून घेणे.                                                                                                       |
| CO2:                                                                 | स्वन विज्ञान, स्वनिम संकल्पना आणि मराठीची स्वनिम व्यवस्था, स्वनिम संकल्पना आणि मराठीची रुपिम व्यवस्था, वाक्यविन्यास व अर्थविन्यास या भाषा वैज्ञानिक संकल्पनांचा मराठीच्या संदर्भात स्थूल परिचय देणे. |
| <b>Course 10404 : ग्रामीण साहित्य</b>                                |                                                                                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                 | स्वातंत्र्योत्तर मराठी वाङ्.मयाचे स्वरूप समजावून देणे.                                                                                                                                               |
| CO2:                                                                 | गावगाड्याची जडण घडण समजावून देणे.                                                                                                                                                                    |
| CO3:                                                                 | ग्रामीण साहित्यातील सामाजिक आणि सांस्कृतिक आकृतिबंध समजावून घेणे.                                                                                                                                    |
| CO4:                                                                 | ग्रामीण साहित्याचे मराठी साहित्याला असलेले योगदान स्पष्ट करणे.                                                                                                                                       |
| <b>First Year: Second Semester (Marathi)</b>                         |                                                                                                                                                                                                      |
| <b>M.A- First Year:</b><br><b>II- Semester</b>                       |                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Course 20401 : भाषा व्यावहार आणि भाषिक कौशल्ये भाग 2</b>          |                                                                                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                 | मराठीच्या प्रमाणभाषेचे लेखन व मुद्रितशोधन या संकल्पना समजावून प्रत्यक्ष उपयोजन करता येणे.                                                                                                            |
| CO2:                                                                 | मुलाखत लेखनाची तंत्रे व कौशल्ये यांचा वापर करता येणे.                                                                                                                                                |
| CO3:                                                                 | अर्जलेखन व पत्रलेखनाचा व्यावहारिक वापर करता येणे.                                                                                                                                                    |

|                                                                        |                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CO4:                                                                   | भाषांतर आणि अनुवादप्रक्रिया यांची. तात्विक व व्यावहारिक माहिती देणे.                                                                 |
| CO5:                                                                   | निवेदन कौशल्याची तात्विक व व्यावहारिक माहिती देणे.                                                                                   |
| <b>Course 20402 : अर्वाचीन मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास (१९२१ ते १९६०)</b>  |                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                   | मराठीतील विविध सामाजिक राजकीय अभ्यास करणे.                                                                                           |
| CO2:                                                                   | मराठी वाङ्.मयाचा आणि कथा कांदबरी, नाटक, कविता वाङ्.मयाचा परिचय करून देणे.                                                            |
| <b>Course 20403 : भाषाविज्ञान : सामाजिक</b>                            |                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                   | भाषा म्हणजे काय व तिचे मानवी जीवनातील कार्य कोणते ते समजून घेणे.                                                                     |
| CO2:                                                                   | सामाजिक भाषा विज्ञानाचे उपयोजन करणे.                                                                                                 |
| <b>Course 20404: दलित साहित्य</b>                                      |                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                   | स्वातंत्र्यप्राप्ती नंतरच्या कालखंडात दलित साहित्याच्या निर्मितीची कारणे, परंपरा, आणि या साहित्याने दिलेल्या आव्हानांचा अभ्यास करणे. |
| CO2:                                                                   | दलित साहित्यातून व्यक्त होणा-या वेदनांचे व विद्रोहाचे स्वरूप जाणून घेणे.                                                             |
| CO3:                                                                   | दलित साहित्याने निर्माण केलेल्या विविध वाङ्.मय प्रकारांच्या विकासांचे मुल्यामापन करणे.                                               |
| <b>Part -II M.A -Second Year<br/>III Semester</b>                      |                                                                                                                                      |
| <b>Course 30401: प्रसारमाध्यमासाठी लेखन कौशल्ये : भाग -१</b>           |                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                   | प्रसारमाध्यमांकरिता लेखन कौशल्य आत्मसात करणे.                                                                                        |
| CO2:                                                                   | प्रसारमाध्यमांचे समाजातील महत्त्व विशद करणे.                                                                                         |
| CO3:                                                                   | प्रसार माध्यमांच्या स्वरूपाचे ज्ञान करून देणे.                                                                                       |
| CO4:                                                                   | दृक्य श्राव्य नव माध्यमासाठी लेखन करण्याची क्षमता विकसित करणे.                                                                       |
| <b>Course 30402: साहित्य: समीक्षा</b>                                  |                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                   | साहित्य समीक्षा व्यवहाराची समज वाढीस लावणे.                                                                                          |
| CO2:                                                                   | समीक्षेची संकल्पना समजावून घेणे.                                                                                                     |
| CO3:                                                                   | समीक्षा व्यवहारातील मूल्य कल्पनांचा परिचय करून घेणे.                                                                                 |
| CO4:                                                                   | विविध समीक्षा पद्धती मागील विचारव्यूह, दृष्टी समजावून घेणे.                                                                          |
| CO5:                                                                   | समीक्षा करण्याची दृष्टी व क्षमता विकसित करणे.                                                                                        |
| CO:6                                                                   | संशोधनाची संकल्पना , प्रयोजने आणि विविध संशोधने पद्धती समजावून घेणे .                                                                |
| <b>Course 30403: नेमलेल्या मध्ययुगीन साहित्य कृती चा अभ्यास भाग -१</b> |                                                                                                                                      |
| CO1:                                                                   | अर्वाचीन कालखंडातील साहित्यप्रकार ,संस्कल्पना व स्वरूप लक्षात घेणे .                                                                 |
| CO2:                                                                   | साहित्यकृतीची वैशिष्ट्य जाणून घेणे .                                                                                                 |
| CO3:                                                                   | साहित्यकृतीतील वाङ्मयीन मुल्ये आणि जीवनमूल्ये जाणून घेणे.                                                                            |

|                                                              |                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| CO:                                                          | कालखंड आणि साहित्यकृतीच्या निर्मितीला अनुबंध शोधणे .                                |
| Course 30405:                                                |                                                                                     |
| <b>लोकसाहित्याची मूलतत्वे आणि मराठी लोकसाहित्य</b>           |                                                                                     |
| CO1:                                                         | लोकसाहित्याचे स्वरूप समजावून घेणे.                                                  |
| CO2:                                                         | लोकसाहित्याची व्यापकता व सर्व समावेशकता लक्षात आणून देणे.                           |
| M.A.Second Year:                                             |                                                                                     |
| <b>IV- Semester (Marathi)</b>                                |                                                                                     |
| Course 40401: प्रसार माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये : भाग -२      |                                                                                     |
| CO1:                                                         | प्रसारमाध्यमांत सेवेची संधी मिळविण्यासाठी विद्यार्थ्यांची भाषिक क्षमता विकसित करणे. |
| CO2:                                                         | विविध प्रसारमाध्यमांची त्यांना व्याख्या करता येईल                                   |
| Course 40402: साहित्य संशोधन                                 |                                                                                     |
| CO1:                                                         | संशोधनाची संकल्पना, प्रयोजने आणि विविध संशोधन पद्धती समजावून घेणे.                  |
| CO2:                                                         | वाङ्.मयीन संशोधनाच्या विविध अभ्यास क्षेत्रांचा परिचय करून घेणे.                     |
| CO3:                                                         | आंतर विद्याक्षेत्रीय संशोधनाचे स्वरूप आणि महत्त्व लक्षात घेणे.                      |
| CO4:                                                         | मराठी साहित्य संशोधकांची परंपरा समजावून घेणे.                                       |
| CO5:                                                         | संशोधन करण्याची दृष्टी व क्षमता विकसित करणे.                                        |
| Course 40403: नेमलेल्या अर्वाचीन साहित्यकृतीचा अभ्यास भाग -२ |                                                                                     |
| CO1:                                                         | अर्वाचीन कालखंडातील साहित्यप्रकार ,संकल्पना व स्वरूप लक्षात घेणे .                  |
| CO2:                                                         | विविध वाङ्.मयीन कृतीतून लेखकाचे योगदान व त्याचे तौलनिक आकलन करणे.                   |
| Course 40405: लोकसाहित्याची मूलतत्वे आणि मराठी लोकसाहित्य    |                                                                                     |
| CO1:                                                         | लोकसाहित्यातील विविध प्रकार समजावून घेणे.                                           |
| CO2:                                                         | लोकसाहित्यातील सामाजिक, धार्मिक सांस्कृतिक जाणीवा स्पष्ट करणे .                     |

हा अभ्यासक्रम यशस्वी रित्या पूर्ण केल्यानंतर विद्यार्थी खालील बाबीसाठी सक्षम होतील .

